

Kommunstyrelsen (KS)

Mötesdatum
2022-02-09

§38

Yttrande till revisionen angående granskning av kommunstyrelsens långsiktiga, ekonomiska och finansiella planering (KS 2021/277)**Beslut**

Kommunstyrelsen godkänner förvaltningens svar på revisionsredogörelsens rekommendationer med följande tillägg:

Vaggeryds Kommuns viktigaste styrdokument för ekonomisk planering är strategisk plan och budget. Citat från revisionens rekommendationer: att säkerställa att den långsiktiga planeringen som utarbetas/utförs av tjänstepersoner är förankrat och genomarbetat i tillräcklig utsträckning på politisk nivå.

Långsiktig ekonomisk planering innebär att vi är politiskt överens om det underlag som framarbetas av tjänstepersoner och som är objektivt utifrån känd fakta. Allt för ofta sker det en egen partipolitisk tolkning i vad som finns tillgängligt i ekonomiska resurser i ett antagande av strategisk plan och budget.

Från styrande Femklövern vill vi arbeta med kända av riksdagen beslutade resurser framräknade av SKR senaste cirkulär och bearbetade av Vaggeryds Kommuns tjänstepersoner för att säkerställa ett trovärdigt budgetunderlag. Så i Femklövern är underlag från tjänstepersoner förankrade och genomarbetade.

Största oppositionspartiet har under innevarande mandatperiod årligen lagt in mera pengar på intäkter från staten utifrån politiska utspel i riksmidia som ej har behandlats av riksdagen och ej heller kunnat hanteras av ledande tjänstepersoner då uppgifterna inte kommunicerats till kommunen via SKR cirkulär eller andra förtydligande handlingar. Detta har inneburit att detta parti inte följt samma principer för finansieringen som övriga partier i kommunen i deras motförslag till strategisk plan och budget.

Därefter har det största oppositionspartiet lagt ut dessa intäkter i drift vilket ökat riskerna för att kostnaderna hamnar i obalans med förväntade intäkter från staten. Ett enstaka år går ju att korrigera, men att det årligen förekommer försvårar långsiktig planering.

Avsaknaden av politisk samsyn gör att den långsiktiga planeringen går om intet då vi saknar samsyn kring de planeringsförutsättningar som råder och framräknade.

Kommunstyrelsen översänder tjänsteutlåtandet med tillägget ovan som eget yttrande till revisionen.

Kommunstyrelsen (KS)

Mötesdatum
2022-02-09

Reservationer

Kenth Williamsson (S), Kenneth Åberg (S), Anna Karin Slunge (S) och Annelie Borgström (S) reserverar sig mot kommunstyrelsens förslag till förmån för Kenth Williamssons förslag.

Sammanfattning

Rapporten lyfter upp ett viktigt område för Vaggeryds kommun. Frågeställningen tar sin utgångspunkt i om det finns behov av att förbättra långsiktigheten i styrningen i kommunen, där vikten av att skapa framförhållning, planeringsförutsättningar är en utgångspunkt för att möta framtidens tillväxt och demografiska utmaningar. En annan utgångspunkt är om kommunens finansiella mål är tillräckliga på kort- och långsikt samt om god ekonomisk hushållning för vår kommun är tillräckligt definierat. Granskningen syftar till att undersöka om kommunstyrelsen (KS) har en ekonomisk och finansiell planering som ger förutsättningar för att upprätthålla god ekonomisk hushållning på långsikt.

Inledning

Vaggeryds kommun har en decentraliserad politisk organisation med flera nämnder. Nämndernas ansvar tydliggörs i kommunfullmäktiges (KF) beslutade reglementen för respektive nämnd. Nämndernas behov, ambition och önskemål är av varierad karaktär och nivå. I förhållande till hela kommunens samlade förmåga överstiger emellertid dessa behov och önskemål alltid förmågan sammantaget. För att göra rätt saker i rätt ordning och på rätt sätt utifrån ett helhetsperspektiv kompletteras ekonomistyrningens mål, med ekonomiska principer, resursfördelningsmodeller och en budgetprocess, där dialogen mellan budgetberedning och nämnderna är i fokus. Dialogen är en förutsättning för att skickliggöra berörda parter och nå en viss grad av samsyn. Samsyn i en långsiktig planering kräver följsamhet till KF:s beslutade mål och principer, men därutöver krävs en politisk vilja att i grunden enas om god ekonomisk hushållning över tid, en långsiktighet som håller över mandatperioder.

Framtiden, med en stark politisk vilja att växa ställer krav på kommunen vad gäller bland annat samhällsplaneringsfunktioner med översiktsplanering, detaljplanering, bostadsbyggande, tillgång till kommunal service m.m. När kommunen skapar förutsättningar för flera företag att etablera sig, påverkar detta exploateringen av bostäder eftersom man vill att arbetskraften som söker sig till de nya jobben ska bli nya invånare i kommunen. Detta driver tillväxten och påverkar i nästa steg efterfrågan på kommunal verksamhet/service. Samtidigt påverkas kommunen av den demografiska utvecklingen där fler invånare i kommunen kommer bli äldre och behöva omsorgsbehov, fler barn med behov av förskola och skola osv. Detta ska finansieras.

Kommunstyrelsen (KS)

Mötesdatum
2022-02-09

Ökade investeringsbehov påverkas främst av att anläggningarna blir äldre och behöver ses över (reinvestering) och att befolkningstillväxten ökar verksamhetsvolymen och därmed behovet av verksamhetslokaler. Lokalinvesteringar innebär alltid mycket resurser.

En annan stor utmaning för en tillväxtkommun är att matcha och dimensionera de ekonomiska och organisatoriska förutsättningarna i kommunens olika förvaltningar. I nämnderna finns en ekonomisk kompensation när antalet invånare ökar. Så är inte fallet för KS där kommunledningsfunktionerna är en central förvaltning som bland annat ska stödja kommunstyrelsen med samordning och uppsiktsplikt samt lägga upp strategin för de framtida utmaningarna. Behovet av framförhållning, långsiktighet, planeringsförutsättningar blir i en kommun som växer snabbt mycket viktig då de begränsade resurserna behöver arbeta med rätt saker, i rätt ordning och till rätt kvalitetsnivå.

I en politisk organisation avgör mandatfördelning och samspelet partier emellan till viss del förutsättningarna för att kunna besluta om långsiktiga planer (graden av samsyn). En annan svårighet kan vara att framtida generationer och nya majoriteter inte enbart vill ärva de beslut som tagits av tidigare politiska majoriteter, varje generation vill troligtvis påverka och forma sin agenda.

Den statliga styrningen, oförutsedda händelser och omvärldsfaktorer som inte går att påverka utmanar förstås också relevansen i allt för långsiktiga planer. Verkligheten kräver flexibilitet och i många fall att man omprövar tidigare ställningstaganden. Under pandemin och den svåra situation som rådde våren 2020 kunde inte Sveriges kommuner och regioner (SKR) ge stöd i hur den ekonomiska framtiden skulle utvecklas. När osäkerheten är stor är förutsättningarna för att ta ställning till långsiktiga planer (upp emot 10 år framåt i tiden) en utmaning. I verkligheten är det av många skäl inte alldeles enkelt att ta fram och hålla sig till en väldigt långsiktig plan. Hur ska den se ut, på vilken nivå ska den konkretiseras. Alla är överens om att det är viktigt att försöka skapa framförhållning och titta in i framtiden, se trenden, riktningen genom analys och alternativa scenarios, där befolkningsprognos, översiktsplanering är centralt, men är det viktigt att fastställa väldigt långsiktiga planer som med tiden riskerar att bli irrelevanta? Den diskussionen har påbörjats och kommer föras under 2022. Regeringen beslutade den 3 september 2020 att tillkalla en särskild utredare för att bedöma om nuvarande regelverk för ekonomisk förvaltning i kommunallagen (2017:725) utgör en bra grund för en effektiv ekonomistyrning (dir 2020:88). Utredningen, som haft namnet ”en effektiv ekonomistyrning i kommuner och regioner”, överlämnade nyligen sitt betänkande ”En god kommunal hushållning (SOU 2021:75)”. I utredningen finns ett antal förslag på förändringar. Dessa förslag kommer att vara föremål för diskussion under 2022. Om förslagen antas föreslås dessa träda i kraft 2023. Ett av förslagen är att kommuner och regioner ska ta fram ett

Kommunstyrelsen (KS)

Mötesdatum
2022-02-09

tioårigt program för god kommunal hushållning. Vaggeryds kommun kommer följa denna process framöver och därefter överväga vad som kan vara ett lämpligt innehåll i en samlad ny riktlinje i kommunen för god kommunal hushållning.

Ekonomichef Jörgen Hansson föredrar ärendet.

Yrkanden

Gert Jonsson (M) föreslår bifall till arbetsutskottets förslag med tillägg enligt bilaga.

Kenth Williamsson (S) föreslår ändringar till svaret till revisionen enligt bilaga.

Thomas Axelsson (KD) föreslår bifall till Gert Jonssons förslag.

Propositionsordning

Ordförande ställer Gert Jonssons förslag mot Kenth Williamssons förslag och finner att kommunstyrelsen bifaller Gert Jonssons förslag.

Votering

Omröstning begärs.

Följande beslutsgång godkänns:

Ja-röst för bifall till Gert Jonssons förslag

Nej-röst för bifall till Kenth Williamssons förslag

Omröstningsresultat enligt bilaga till protokollet, omröstning 1.

Kommunstyrelsen beslutar med 9 Ja-röster mot 4 Nej-röster att bifalla Gert Jonssons förslag.

Expedieras till

Revision

Alla nämnder

Bolagen

Kommundirektör

Ekonomichef

Kommunstyrelsen (KS)

Mötesdatum
2022-02-09

Beslutsunderlag

- Arbetsutskottets förslag till kommunstyrelsen 2022-01-26 §6 Yttrande till revisionen angående granskning av kommunstyrelsens långsiktiga finansiella och ekonomiska planering
- Kommunledningskontorets tjänsteskrivelse 2021-11-26 Yttrande till revisionen angående granskning av kommunstyrelsens långsiktiga finansiella och ekonomiska planering
- Revisionsrapport - Granskning av kommunstyrelsens långsiktiga, ekonomiska och finansiella planering
- Granskning av kommunstyrelsens långsiktiga, ekonomiska och finansiella planering

Kommunstyrelsen (KS)

Mötesdatum
2022-02-09

Voteringslista: §38

Ärende: Yttrande till revisionen angående granskning av kommunstyrelsens långsiktiga, ekonomiska och finansiella planering, KS 2021/277

Voteringslist(or)

Omröstning 1

Ledamot	Ja	Nej	Avstår
Gert Jonsson (M), ordförande	X		
Thomas Axelsson (KD), ledamot	X		
Magnus Thelin (L), ledamot	X		
Allan Ragnarsson (M), ledamot	X		
Jörgen Johansson (C), ledamot	X		
Kristin Stark (MP), ledamot	X		
Kenneth Åberg (S), ledamot		X	
Annelie Borgström (S), ledamot		X	
Anna Karin Slunge (S), ledamot		X	
Jan-Erik Aronsson (SD), ledamot	X		
Jan-Olof Svedberg (SD), ledamot	X		
Kenth Williamsson (S), 2:e vice ordförande		X	
Ulf Abrahamsson (C), vice ordförande	X		
Resultat	9	4	0

Ärende 3

Tillägg till yttrandet.

Tillägg till yttrandet:

Styrande Femklöverns kompletterande synpunkt på revisionens rekommendationer

Vaggeryds Kommuns viktigaste styrdokument för ekonomisk planering är strategisk plan och budget.

Citat från revisionens rekommendationer: att säkerställa att den långsiktiga planeringen som utarbetas/utförs av tjänstepersoner är förankrat och genomarbetat i tillräcklig utsträckning på politisk nivå.

Långsiktig ekonomisk planering innebär att vi är politiskt överens om det underlag som framarbetas av tjänstepersoner och som är objektivt utifrån känd fakta. Allt för ofta sker det en egen partipolitisk tolkning i vad som finns tillgängligt i ekonomiska resurser i ett antagande av strategisk plan och budget.

Från styrande Femklövern vill vi arbeta med kända av riksdagen beslutade resurser framräknade av SKR senaste cirkulär och bearbetade av Vaggeryds Kommuns tjänstepersoner för att säkerställa ett trovärdigt budgetunderlag. Så i Femklövern är underlag från tjänstepersoner förankrade och genomarbetade.

Största oppositionspartiet har under innevarande mandatperiod årligen lagt in mera pengar på intäkter från staten utifrån politiska utspel i riksmidia som ej har behandlats av riksdagen och ej heller kunnat hanteras av ledande tjänstepersoner då uppgifterna inte kommunicerats till kommunen via SKR cirkulär eller andra förtydligande handlingar. Detta har inneburit att detta parti inte följt samma principer för finansieringen som övriga partier i kommunen i deras motförslag till strategisk plan och budget.

Därefter har det största oppositionspartiet lagt ut dessa intäkter i drift vilket ökat riskerna för att kostnaderna hamnar i obalans med förväntade intäkter från staten. Ett enstaka år går ju att korrigera, men att det årligen förekommer försvårar långsiktig planering.

Avsaknaden av politisk samsyn gör att den långsiktiga planeringen går om intet då vi saknar samsyn kring de planeringsförutsättningar som råder och framräknade.

Socialdemokraternas svar på tjänsteskrivelsen gällande svar på revisionsrapport om långsiktiga finansiella investeringar daterad 2021 11 26.....

Sammanfattning av ärendet.

Svar:

Här är texten ovanligt omfattande men kan ändå behållas men inledningen på det tredje stycket med texten ...

“Ökade investeringsbehov påverkas främst av att anläggningarna blir äldre och behöver ses över och att befolkningstillväxten ökar verksamhetsvolymen och därmed behovet av verksamhetslokaler..”

Vi vill lägga till;

- *Men även av köp som köpet utav gamla Skillingarydssalvan samt gjorda investeringar i lokalen.*

1. Definiera vad som är god ekonomisk hushållning på lång sikt?

Svar:

Det första inledande textstycket omkring varje generation själv bär sina kostnader o.s.v. är bra och ska kvarstå. Sedan görs enligt vårt tycke för många utsvävningar i vad olika propositioner och lagar säger i sina förarbeten mm. Här talas om egna riktlinjer om pensionsförvaltning, för investeringsprocessen men inga citat gör från våra egna nämnda riktlinjer.

I sista stycket med texten “Regeringen beslutade den 3 september att tillkalla en särskild utredare för att bedöma nuvarande regelverk för ekonomisk förvaltning i kommunallagen (2017:725)

är en OK text men konstateras enbart bli föremål för en diskussion under 2022 vidare att det blir lämpligt att följa innehållet i denna i Vaggeryds kommun. Detta kan leda till nytt innehåll i kommunens riktlinjer för god kommunal hushållning. Detta är inget svar på revisionens fråga som är att Definiera vad som är god hushållning på lång sikt?

Därför anser vi att man bara ska behålla första stycket men ta bort övriga styckena i svaret. De inrymmer ju inget nu gällande och revisionen som skall ha svaret vet säkerligen om vilka pågående statliga utredningar som finns.

Vidare anser vi att vi ska föra in citat här från kommunens egna gällande ekonomiska riktlinjer som svar efter första stycket.

2. Stärka den långsiktiga planeringen och uppföljningen så att kommunen har förutsättningar att långsiktigt bära de kostnader som en växande kommun innebär?

Svar:

Här finns ett svar i två stycken som inleder med att man hänvisar till statliga utredningar mm. Vi anser istället att en text ska fogas in om nuvarande kommunala planer för investeringar och dess ambitioner i förhållandet till framtida kostnader som kommunen kan bära.

- De båda textstyckena tas bort.
- *För in text som beskriver att nuvarande långsiktiga planering och hur det påverkar vår ekonomi och hur den kan förstärkas.*

3. Säkerställ att den långsiktiga ekonomiska planeringen som utarbetas/utförs av tjänstepersoner är förankrad och genomarbetad i tillräcklig utsträckning på politisk nivå?

Svar:

Vad som kan läggas till är att kommunen kan alltid erbjuda nämnd och fullmäktige utbildning vid en mandatperiods början.

- *Att sätt att säkerställa den långsiktiga ekonomiska planeringen är att erbjuda ledamöter i fullmäktige och nämnder/styrelser grundutbildning om kommunens fastställda reglementen för ekonomi och planering.*

4. Säkra att underhållsbehovet på lång sikt inte fördyras på grund av prioriteringar på kort sikt - att helhetsperspektivet på kommunens investeringar bibehålls?

Svar:

Här är texten OK! Särskilt inledningen som erkänner ett behov. De sista meningarna bör helt tas bort från meningen om politiska viljan att pröva. Det finns ju inget beslutad stöd i riktlinjer att kommunen skall pröva hyresupphandlingar i motsatts till egen lokalinvestering vad vi känner till? Vi kan därför inte ha det i ett svar till revisionen.

- *Lägg till i första meningen följande. "Lokalförsörjningsplan 'för kommunen 115 000 m2' behövs"*
- *Ta bort det sista två meningarna från texten som börjar med "Det finns också en politisk vilja att pröva hyresupphandling verksamhetslokaler. Ex. Nya*

Götafors Skola. Dessa strategier är politiska vägval som saknar beslutad stöd i något ekonomiskt reglemente.

5. Utredda hur den totala kostnaden för anläggningstillgångar påverkas på ackumulerad nivå över tid?

Svar:

Här kan texten behållas dock inte sista meningen. "Kommunen avser inte prioritera en sådan utredning i nuläget" Den inrymmer en underlig inställning såsom viljan att räkna fram befintliga anläggningstillgångar på ackumulerad nivå över till. Om man inte vill utreda detta så kan man ju åtminstone besvara frågan med att man istället för utredning planerar att i den årliga årsredovisningen beskriva anläggningstillgångarna sammantaget och dess ackumulerad nivå över tid.

- *Behåll texten men ta bort sista meningen om att inte i nuläget prioritera utredning.*
- *Lägg till en ny sista mening som t-ex. " Vi planerar också i årsredovisningen beskriva sammantaget anläggningstillgångarna och på sikt dess ackumulerad nivå över tid."*

6. Säkerställ att nedskrivningar av anläggningstillgångar görs när behov uppstår?

Svar:

Här är texten andemening OK. Ingen förändring behövs men....

- *Inga ändringar föreslås men sista meningen kan flyttas upp och bli första meningen i ett slutligt svar. Känns mer logiskt.*